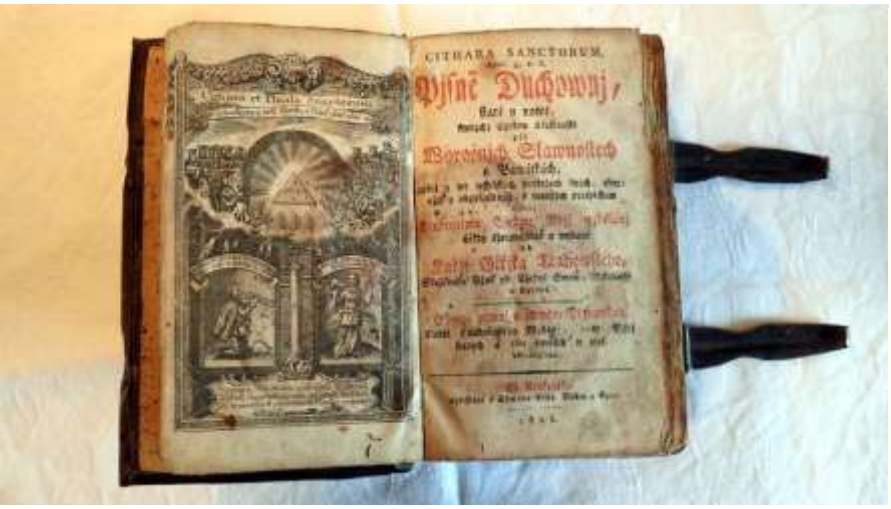
EVANJELICKÁ RATOLESŤ

Časopis Cirkevného zboru ECAV v Modre – Kráľovej

30. ročník Číslo 3

„Vieru otcov zachovaj nám, Pane.“

Maša Haľamová

Riadok z kancionála

Z bibliotéky kancionál čierny
prečo mi až dnes do oka padol?
Kedysi matkin druh bol verný,
dnes? Hľa, kalichom obrátený nadol,
zabudnutý, zapadol prachom.
Výčitku hovorí, výčitka nemá
farbí mi líca horúcim nachom...
že súcitu s ním nikto už nemá,
starý že je, rozodraný.
Do čiernej kože čas vypálil rany.
I zlatorezba kalicha
akosi smutne zaniká.
Až dnes.
Dnes kajúcou ho rukou hladím,
nechávam, nech sám sa pootvorí
na stránke ohmatanej.
Na tú hľadím
a žltý list mi tíško hovorí...
Dotyk rúk matkiných dosiaľ v ňom živý.
Jej oko hľadí na mňa z šedivých riadkov.
A najmä jeden, celkom už sivý
od slzy možno, do duše vrýva sa
výrečnou rečou krátkou.
Sila v ňom veľká, i krása.
Posvätila ho matkina neha:
„Kdo jen na Boha se spoléhá...“

Uvedenie
6 nových členov
zborového
presbyterstva –
17. mája 2026

Deň v Jurkovičovej škole – 28. júna 2026

Projekt „Jurkovičova škola“ bol uskutočnený vďaka finančnej podpore REVIE – Malokarpatskej komunitnej nadácie.

S vierou a nádejou proti pominuteľnosti

„Nemám nikoho v nebi okrem teba, ani sa neteším z nikoho iného na zemi. Aj keď moje telo a srdce schradnú, skala môjho srdca a moje dedičstvo, ty zostaneš naveky, ó Bože.” (*Žalm 73, 25 – 26).*

Milí bratia a sestry v Pánovi Ježišovi Kristovi!

Orientácia človeka na život a vonkajšie vplyvy

Dve veľmi dôležité skutočnosti nás v našom živote ovplyvňujú:

1. Život ľudí a ich baženie po moci, sláve, po takzvanom šťastí a úspechu za každú cenu.
2. Druhou skutočnosťou je, že nás tlačí čas a my, chtiac-nechtiac, sa pomaly uberáme do pominuteľnosti, von z tohto sveta, kam skôr či neskôr dôjdeme. Ale poďme po poriadku.

1. Najprv si povedzme niečo o živote ľudí a ich vplyve na nás. Keď pozorujeme svet okolo nás, vidíme, že orientácia ľudského života – teda kam sa obraciame, v tom, čo hľadáme v zmysle nášho života – môže byť nekonečne odlišná. Koľko ľudí, toľko rôznych kompasov. Niektorí stavajú svoj život na bezpečí svojej rodiny, niektorí na kariére a niektorí na chvíľkových radostiach. Ale čo nás v tomto rozhodnutí naozaj ovplyvňuje? Čo formuje smerovanie našich životov? Z bežného života a pohybu medzi ľuďmi môžeme pozorovať, že silne nás ovplyvňujú rodinné vzorce, spoločenské očakávania, obrazy sprostredkované médiami, obavy z obživy alebo dokonca túžba byť uznaní. Sme pod neustálym vonkajším tlakom, ktorý určuje, kam spojíme naše srdcia.

2. To druhé, ako sme spomenuli, je tlak času a vyrovnávanie sa s pominuteľnosťou. S tým sa stretáme skoro na každom kroku. Mnoho vecí nám pripomína našu časnosť a konečnosť. Kúpime si nové auto a po niekoľkých rokoch zisťujeme, že starne, kazí sa, hrdzavie a aj po generálke po nejakom čase končí. Zasadíme strom (napr. ovocný), tešíme sa mu, ako rastie, a po rokoch začne chorľavieť, vysychať a príde čas na jeho vyrúbanie. Keď máme radi zvieratká, zadovážime si nejakého domáceho miláčika (psíka, mačičku), tešíme sa z neho, mojkáme sa s ním a naraz zisťujeme, že po 10 – 15 rokoch zostarne, hynie a treba ho uspať. Toto všetko nám pripomína, že aj my sme tu iba dočasne a že raz aj nám náš pozemský čas vyprší. Ako teda žiť, aby sme žili rozumne, zmysluplne, dôstojne, a v hodine smrti aby sme sa nemuseli báť hrôzy, že nastal koniec a čo s nami bude?

Historická paralela: staroveký človek a jeho praktiky

Tento boj o život a v ňom boj o šťastie je starý ako ľudstvo. Staroveký človek hľadal presne ten istý svetský „úspech“, ako sa hľadá dnes. Chcel sa zabezpečiť tu na zemi, a ak by to bolo možné, aj v posmrtnom živote.

V staroveku sa používali rôzne praktiky na prežitie:

- Ľudia v pohanskom svete praktizovali modloslužobníctvo a obete. Používali sa vhodné rituály na pokus „kúpiť“ si priazeň bohov pre dobrú úrodu alebo bohatstvo, moc, slávu a prosperitu.
- Veľmi populárna bola v antickom svete mágia a (hocijaké) proroctvo. Ľudia sledovali budúcnosť z hviezd a letu vtákov, aby sa vyhli problémom. Rímsky filozof Cicero napísal celú knihu (Predtuchy a výstrahy) o tom, aké rôzne znamenia, orákulá a zjavenia budúcnosti je možné získať napr. z fúkania vetra, z hučania

Milí bratia a sestry,

letné mesiace sú časom oddychu. V cirkvi však nie sú časom nečinnosti. Aj počas leta je cirkev miestom, kde sa zvestuje evanjelium, stretajú sa ľudia a budujú sa vzťahy. Do tohto rámca patria aj podujatia organizované cirkevným zborom pre širokú verejnosť. Aj týmto spôsobom – mimo bohoslužobných stretnutí v kostole – slúžime ľuďom a chceme im ukázať, že nám na nich záleží. Tí, čo podujatia pripravujú, to robia dobrovoľne. Od písania grantov s cieľom získať finančné prostriedky až po realizáciu podujatí. Silou k obetavej službe v prospech širšej komunity je nám Kristova láska, ktorú prijímame v cirkvi a ktorá je rozliata v našich srdciach.

Leto je dobré využiť aj na zastavenie a premýšľanie, ako budeme ďalej zodpovedne šafáriť s darmi, ktoré nám Pán Boh zveril. Skutočný základ každej práce však nie je v našich schopnostiach, ale v Božom požehnaní. Ako hovorievali naši predkovia: Bez Božieho požehnania márne naše namáhania.

V tomto duchu zborové presbyterstvo jednomyseľne podporilo zborovú farárku v zámere kandidovať na poslankyňu v nadchádzajúcich voľbách do mestského zastupiteľstva, keď ju k tomu oslovili viacerí jednotlivci. Aj jej predchodcovia – Vladimír Jurkovič alebo Ján Petrík sa popri službe v cirkevnom zbore zapojili svojimi darmi aj do práce pre naše mesto. Službu sestry farárky na pôde mesta by presbyteri vnímali ako prospešnú pre celé naše mesto a aj pre cirkev, ktorá verejno-prospešnými aktivitami – kultúrnymi aj charitatívnymi – má konať službu nie iba pre úzky okruh svojich členov, ale pre všetkých.

Prosme Pána, aby nám dal múdrosť rozlišovať Jeho vôľu, prial nám odvahu prijímať správne rozhodnutia a s pokorou hľadať na prvom mieste Jeho kráľovstvo a Jeho spravodlivosť, ktorou je obetavá slúžiaca a odpúšťajúca láska, ktorú nám zjavil v obeti Pána Ježiša na kríži.

(Redakcia)

morských vĺn, z nádychu kráv proti vetru, z bubnovania kvapôčok dažďa, z ozvien vetra medzi horami atď. Iní antickí autori písali knihy o snoch a nočných videniach, aby odhalili budúcnosť. Iní si líhali do hrobov (mauzóleí, krýpt alebo sarkofágov), aby im prezradili tajomstvá záhrobia ich mŕtvi.

- Kupovali a nosili ochranné amulety: snažili sa držať choroby a smrť na uzde vierou v predmety a držali sa bezpečia viditeľného sveta.

Úchyty dnešného človeka

Ak preskočíme v čase, vidíme, že kľúčové slová dnešnej orientácie na život sa takmer nezmenili: úspech, bohatstvo, šťastie. Moderné praktiky dostali len modernejšiu podobu.

Ilustrácia (1): Predstavte si dnešných ľudí, ktorí si hromadia bohatstvo na celý život, kupujú prémiové zdravotné balíčky a chcú zostať mladí za každú cenu. Úspešný podnikateľ dosiahol všetko: má obrovské bohatstvo, no keď dostane nečakanú diagnózu od lekára (napr. rakovina), jeho bankový účet sa náhle stane bezmocným.

Ilustrácia (2): Alebo sa pozrite na sociálne médiá: ponúkajú ilúziu filtrovaných životov, ktoré sa ukazujú ako dokonalé. Všetci hlásajú šťastie a úspech, ale za zatvorenými dverami je samota a neistota. Moderný človek sa drží časných a pominuteľných vecí rovnako ako jeho dávni predkovia.

Štyri vyznania žalmistu

Žalmista smelo hovorí proti tomuto naháňaniu v dnešnom základnom verši. Tiež videl blaho a „úspechy" zlých ľudí a synov sveta, svetákov a bezbožníkov. Vábilo ho to, aby po tom zatúžil aj on: žiť ako oni, zmýšľať ako oni, obohacovať sa ako oni, prosperovať ako oni. Natoľko ho to mýlilo a mámilo, že takmer sa mu pošmykla noha, vydať sa na ich cesty. Ale v prítomnosti Boha pochopil podstatu zmyslu života a šťastia. Tu nám vyznáva štyri úžasné veci:

***1. Žalmista vyznáva výlučnosť v živote a smrti*:** „Nemám nikoho okrem teba..." Žalmista nehľadá iné riešenie, nedôveruje pozemským taktikám a praktikám ani ľudským vzťahom ako v Bohu. Ani na zemi, ani v posmrtnom živote nemá inú oporu než Pána. V svojom okolí mohol vidieť mnoho zlých príkladov, keď ľudia chudobní aj bohatí náhlili sa za priazňou bohov, klaňali sa modlám, chodili k čarodejníkom a vyvolávačom duchov, nosili na krku amulety a odriekavali zaklínadlá, aby si tak zabezpečili lepšiu budúcnosť.

2. Žalmista prijíma triezvo svoju realitu: „Aj keby moje telo a srdce schradli (teda zomreli)..." Vie, že jeho život neustále ubúda, „vädne" a jedného dňa sa navždy rozpadne. To, že mu telo chradne, znamená: upadáva do zániku, nahlodáva ho smrť, ubúda mu síl a dostáva sa do životného exitu. Žalmista však nežije v ilúziách, nepopiera pominuteľnosť. Prijíma skutočnosť, že náš čas na zemi je ohraničený na 70 – 80 rokov, v niektorých prípadoch na trochu viac, alebo aj menej. Raz dôjdeme k hranici svojho času a svojich síl. Ale ani dovtedy náš život nie je tancom nad priepasťou, ale životom založenom na Božej Skale.

3. *Žalmista vyznáva svoj neochvejný základ:*

„... skalou môjho srdca a mojím dedičstvom zostaneš naveky, ó Bože" Uvedomuje si, že aj keď telo viditeľne chradne, stále viac ubúda, no základ jeho života sa nemení. Človek je premenlivý, svet je plynúci. Ale Boh je pevná skala, na ktorej sa dá stáť a podrží veriaceho človeka aj v tých najväčších otrasoch a búrkach. Preto je možno vyznávať, že Boh je večným vlastníctvom, naším údelom a dedičstvom, ktoré sa nikdy nestratí. Žalmista to mohol poznávať a zakúšať aj zo svojej praxe: ako levíta alebo človek kňazského rádu žil v chráme z desiatkov, ktoré im prinášal ľud za ich služby. Nikdy nehladoval, Boh sa o svojich služobníkov vždy postaral. Preto mal silnú nádej, že tak to bude aj v hodine úzkosti alebo jeho smrti. Boh je jeho pevnou skalou a jeho istým údelom.

4. *Žalmista vidí svoj slávny koniec:* Hoci tento záver nasleduje po prečítaní veršov, žalmistove slová vyžarujú istotu: Boh ho vedie so svojou pozemskou radou a nakoniec prijíma veriaceho do svojej nebeskej slávy (Žalm 73, 24). Ako teológ slúžiaci pri chráme mohol poznať z dejín Izraela, že Hospodin si svojich vyvolených pozdvihne k sebe do nebies, ako to urobil napr. v prípade Henocha alebo Eliáša, ktorých si vzal k sebe. Žalmista aj na inom mieste vyznáva, že ho Hospodin vykúpi a vytrhne ho z moci podsvetia (Žalm 49, 16). Preto aj napriek ubúdaniu telesnej sily, starnutiu či chorobe nebojí sa blízkosti smrti, ale verí, že Hospodin ho prenesie do svojej nebeskej slávy.

Naša realita: Každý deň chradneme

Bratia a sestry, aj my, ako žalmista, vidíme deň za dňom, ako „ubúdame" a chradneme. Naše telá a údy sa zdali nezničiteľné, keď sme boli mladí, ale časom zostarnú, unavia sa, ochorejú a nakoniec zomierajú.

Ilustrácia (3): Je to s nami ako s horiacou sviečkou. Ako čas plynie, vosk sa míňa, sviečka sa skracuje. Nemôžeme tento proces zastaviť. Nakoniec každá sviečka dohorí. Ale to nie je tragédia: to je pocta pre sviečku, že môže horieť a vydávať ľuďom svetlo. To je vznešenosť nášho ľudského života a poslania.

Ilustrácia (4): Alebo si predstavte, ako vyzeráme, keď sa pozrieme do zrkadla, alebo keď vyberieme staré rodinné fotografie. Vidíme vrásky, šedivé vlasy, cítime pokles našej fyzickej sily. Nikto nie je výnimkou zo zákona pominuteľnosti. Náš koniec – a to koniec každého z nás – sa nezadržateľne blíži. Ako to povedal jeden môj priateľ, básnik: „Smrť už vykročila ku mne, len nevieme, kde sa stretneme."

Záver: Nádej namiesto paniky

Ale my, veriaci, nepanikárime pri pohľade na úpadok! Prečo? Pretože náš pohľad nie je upretý na ubúdajúcu sviečku, ale na Boha, ktorý ju živí plameňom, a preto

horí. Nebojíme sa zajtrajška, nebojíme sa starnutia, ani toho, že náš život rýchlo plynúci čas nakoniec strávi. Ale nakoniec to je aj pekné, že kráčame po svojej pozemskej ceste s nádejou. Vieme, že tento pozemský stan sa zrúti, ale máme pred sebou nádhernú budúcnosť v nebi s Bohom. O tomto míňajúcom sa živote a chradnutí tela hovorí aj apoštol Pavel: „Vieme, že aj keď stánok náš pozemský príbytok bude zborený, máme príbytok od Boha, dom nie rukami zhotovený, ale večný v nebesiach" (2Kor 5, 1).

Áno, máme večný stánok u Boha. On je ten, kto nás konečne víta k sebe, kde už nebudú žiadne odchody, žiadny smútok, žiadna bolesť. Tak dôverujme Hospodinovi, našej Skale, pretože On zostane nám pevnou oporou naveky! Amen.

Kázeň prof. Imricha Peresa, farára Reformovanej cirkvi v 7. nedeľu po SV. Trojici, 19. júla 2026

Cithara Sanctorum – vzácny Boží dar

Tento rok si pripomíname 390 rokov od vydania prvého spevníka evanjelickej cirkvi na Slovensku – Cithary Sanctorum v roku 1636. Cithara bola napísaná v biblickej češtine a obsahovala 412 piesní, z toho 159 s notovým zápisom. Viac ako 150 piesní zložil sám Juraj Tranovský. Bol to vôbec prvý notovaný spevník Slovákov. (Prvý katolícky spevník, vydaný r. 1655 z neho prevzal 77 piesní.) Bol veľmi populárny a ctený po celé generácie. Známych je 215 jeho vydaní. V neskorších vydaniach boli niektoré texty poslovenčené. Posledné vydanie z roku 1971, ktoré obsahovalo už i slovenské piesne, obsahovalo spolu 1305 piesní. V našom cirkevnom zbore si ho starší členovia ešte pamätajú ako Kancionál, ktorý sa používal do r. 1992, keď bol vydaný nový slovenský Evanjelický spevník. Kancionál alebo Tranoscius si v mnohých rodinách dodnes zachovávajú ako vzácnu pamiatku.

Juraj Tranovský

Juraja Tranovského (1592, Český Těšín – 1637, Liptovský Mikuláš), považovalo evanjelické prostredie za slovanského Martina Luthera. Učiteľ, prekladateľ, svedomitý duchovný pastier, luteránsky kazateľ, milovník piesní a znalec duchovnej piesne študoval v Gubene, Kolbrzegu a na univerzite vo Wittenbergu. Niekoľkokrát počas svojho života musel utekať pred prenasledovaním, aby nakoniec našiel svoj pokoj ako farár v Liptovskom Sv. Mikuláši, kde si ho Pán Boh povolal.

Počas svojho života vytvoril niekoľko významných diel trvalej hodnoty. Najvýznamnejšími a najpotrebnejšími na prehĺbenie náboženského života u nás boli kniha modlitieb a kniha piesní.

Významnú úlohu v duchovnom živote evanjelických veriacich plnila duchovná – nábožná pieseň, ktorá bola podľa reformačnej zásady jazykovo dostupná veriacim bez ohľadu na vzdelanie.

Najvýznamnejším krokom pre vybudovanie pevného základu poriadku slovenských evanjelických služieb Božích po Žilinskej synode bolo vydanie prvého evanjelického kancionálu pod titulom „Cithara sanctorum" v roku 1636 Jurajom Tranovským, ktorý nadviazal na úsilie prvých superintendentov o jednotu služieb Božích v seniorátoch v Uhorsku. Záväznosť wittenberského smeru v službách Božích kodifikovala aj Žilinská synoda v roku 1610, keď zdôraznila potrebu zachovávať v cirkevných zboroch rovnaké obrady a bohoslužobné úkony.

Kancionál bol vyvrcholením tvorby Juraja Tranovského. Pri jeho zostavovaní sa opieral o Trenčianske liturgické zákony z roku 1580, ktoré pred Žilinskou synodou čiastočne zjednocovali liturgickú pestrosť na území dnešného Slovenska. Naplno prijal záväznosť synodálnych zákonov z roku 1610 a v ich duchu ukotvil poriadok Služieb Božích evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na území dnešného Slovenska. V tejto prvej vzorovej zbierke evanjelických piesní bolo uverejnených 412 duchovných piesní; z toho sám Juraj Tranovský napísal viac než 90 piesní. Jeho piesne obsahujú minimálnu mieru subjektívnej lyriky a ľudovosti. Pri výbere piesní sa orientoval hlavne na českú a nemeckú piesňovú tvorbu.

Tranovský rozdelil kancionál na dve hlavné časti: hlavné a večerné (nešporné) služby Božie. Pri zatriedení piesní a liturgie akceptoval slávnostnú a bezslávnostnú polovicu cirkevného roka a na iné príležitosti zostavil poriadok služieb Božích, ktorý umiestnil v záverečnej časti Cithary. Ich podstata sa do dnešných čias nezmenila.

Služby Božie sa začínali introitom, za ktorým nasledovalo kyrie. Tranovský miesto starokresťanského „Kyrie eleison" podľa vplyvu Husovej reformácie zaviedol piesne vytvorené na kyrie. Sám bol autorom viacerých takýchto piesní, do ktorých zahrnul základnú myšlienku kyrie, a to volanie k Bohu o zmilovanie a odpustenie hriechov

(napr. Cithara sanctorum, č. 94, 242, 257).
Služby Božie pokračovali glóriou. Tranovský je autorom známej glórie „Sláva Bohu na výsostiach“ (Cithara sanctorum, č. 77). Za salutáciou, antifónou (prechod ku kolekte), kolektou a epištolou nasledovala pieseň „de tempore“. Po nej kňaz spred oltára spieval evanjelium.
Zásluhou Tranovského sa pevnou súčasťou slovenských evanjelických služieb Božích stalo krédo. Vo svojich krédach vyjadril Všeobecnú vieru kresťanskú v duchu príslušného ročného obdobia (adventného, vianočného, svätodušného, trojičného). Tranovský písal svoje kréda, ako aj ostatné piesne v súlade s Písmom svätým, apoštolským vyznaním a cirkevným učením.
Piesne spievané po kréde nazval Tranovský „modlitebné pred kázaním slova Božího“. Po kázni nasledovala modlitba, oznamy, ohlášky a spievala sa pieseň po kázni. Záverečnú časť služieb Božích tvorili antifóna, kolekta a Áronovské požehnanie za pokoj.
Pri zostavovaní poriadku evanjelických služieb Božích Juraj Tranovský dôsledne vychádzal z reformačných zásad. Tým položil pevný základ, ktorý odolal rôznym smerom (pietizmus, racionalizmus) zameriavajúcim sa na zmenu charakteru služieb Božích.[2]

doc. PhDr. Miloš Klátik, PhD.
Zdroj: ASLOZ, jún 2, 2020

Pavol Dobšinský v Slovenských pohľadoch (1885) o Tranosciu napísal: ***Poklad to neoceniteľný... Ale ani nebude slovenského evanjelického domu bez neho... Náš ľud sa neodcudzí od nábožnosti ani od svojej reči, dokiaľkoľvek a kdekoľvek bude mať vo vážnosti Tranoscius.***

VYDAVATEĽSTVO TRANOSCIUS

Latinským menom Juraja Tranovského je pomenované aj vydavateľstvo TRANOSCIUS. Jeho korene siahajú do roku 1845, keď bol založený Výbor na obstarávanie kníh k náboženskému vzdelávaniu cirkvi evanjelickej slovenskej v Uhorsku. Po viacerých pokusoch vznikol v r. 1898 v Liptovskom Svätom Mikuláši „Tranoscius, vydavateľsko-kníhkupecký účastinársky spolok“. Za prvého správcu bol zvolený Jur Janoška,
Prvou vydanou knihou bola v r. 1898 kniha *Nevyhováraj sa!* (podtitul: Krátke odpovede na obyčajné výhovorky a námietky vo veciach náboženských) od Adolfa Petra Zátureckého. Druhou publikáciou bola v r. *1899 Biblia svätá.*
Od r. 1908 Tranoscius spravuje *knižnicu Tranovského.* Počas prvej svetovej vojny Tranoscius nahrádzal vnútromisijný spolok, vydal *Modlitby a vzdychy vojaka v pokoji a vo vojne,* ktorú zadarmo posielal do vojenských nemocníc spolu s inými náboženskými a modlitebnými knihami.
Od 24. septembra do 14. októbra 1943 bola činnosť spolku súdom zastavená.
V r. 1946 bola z iniciatívy Ľudovíta Šenšela založená Evanjelická tlačová kancelária Tranoscia. V r. 1947 generálny konvent poveril Tranoscius reprezentovať cirkev na kultúrnych podujatiach národa.
V roku 1953 bolo dovolené vydávať len kalendáre a bohoslužobné knihy, ostatné vydávanie bolo pozastavené. R. 1954 bol Tranoscius zrušený ako účastinná spoločnosť a premenený na účelové zariadenie cirkvi. R. 1990 bol Tranoscius novo sformovaný ako akciová spoločnosť.
V rokoch 1898 – 1990 vydalo vydavateľstvo 1400 titulov.
Činnosť Tranoscia bola obnovená v roku 1991, keď sa stal oficiálnym vydavateľstvom Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania.

Úryvok z Pastierskeho listu pri 300-ročnom jubileu Tranoscia v r. 1936 (Dr. Vladimír Čobrda – Dr. Samuel Osuský, biskupi ev. a. v. cirkvi na Slovensku)

„Aké nevyspytateľné sú cesty Božie! Keď naši predkovia v 17. storočí žili v hroznej dobe nepokojov a útisku, keď sa naša cirkev začala organizovať a protireformácia začala siahať na život cirkvi, vtedy poslal Boh svojho vyvoleného, vo viere ťažko skúšaného sliezskeho rodáka Juraja Tranovského, ktorý sa po tragickej bitke na Bielej hore musel vysťahovať z Čiech a Moravy. Tranovský u nás našiel útulok, ale nie odpočinok. Pracoval ustatý, preháňaný do úmoru. Svojimi vrúcnymi modlitbami a slávnou zbierkou „Cithara Sanctorum“, zbierkou starých i nových náboženských piesní, stal sa tešiteľom v súženiach a v nebezpečenstve záchrancom i jednotlivých veriacich duší i samej cirkvi a tak nepriamo i celého nášho slovenského národa. Svedectvom toho sú 300-ročné dejiny slovenských evanjelikov doma i v zahraničí. Viac ako dve tretiny našich veriacich zhromažďuje Tranoscius na domáce a chrámové bohoslužby od 300 rokov. Svätá Biblia, Lutherov Malý Katechizmus a náš Tranoscius, to je tá knižná trojica, ktorá ostane večne pamätnou v našom duchovnom živote. Tranoscius je výrazným svedectvom a stále prýštiacim prameňom pravej viery evanjelickej podľa augsburského vyznania. Tranoscius vnútorne je jedinečným pomníkom neochvejného pravého luteránstva v našich náboženských a literárnych dejinách a zovnútorne je pomníkom československej literárnej doby. Tranoscius bol, je a, veríme, bude hodnotovým majákom v našich všeobecných kultúrnych dejinách. Význam Tranoscia vyzdvihujú s nami spoločne i bratia českí a poľskí.“

Tranoscius vydáva *Evanjelický posol spod Tatier, Cirkevné listy, Tvorba T a Tranovského kalendár.*

Zdroj: Petrík, Boris, Rybár, Peter: Evanjelická encyklopédia Slovenska, Bratislava 2001

KRONIKA CIRKEVNÉHO ZBORU
Naši jubilanti v júni až auguste 2026

85 rokov
Vladimír Prídala
Božena Frnová

80 rokov
Milan Mikláš
Libuša Mária Lukáčová

75 rokov
Peter Hornáček
Miroslav Mydlárik

70 rokov
Milan Ján Poruban
Ján Ružek
Elena Nosálová

65 rokov
Miroslav Podhorný
Peter Koller

60 rokov
Silvia Prídalová
Yveta Uherčíková
Miloš Kopčík
Vladimír Bartoš (diaspora Doľany)

55 rokov
Jarmila Hrušková
Jozef Rášo
Daniela Mrvová
(diaspora Vištuk)

50 rokov
Marek Mešťan
Martina Prídalová
Milan Varga
Renáta Kollárová

Blahoželáme našej pani farárke Sidonii a jej manželovi Erikovi Horňanovcom k 30. výročiu sobáša.

Pozdravujeme jubilantov – rodákov

do Modry

Mária Marta Kopčíková	80 rokov
Peter Jura	70 rokov
Ján Bartoš	70 rokov
Zuzana Pukančíková	70 rokov
Vlasta Jakubčíková	65 rokov

do Malinova

Jozef Kľúčik	75 rokov

do Bratislavy

Mária Mihaličková	70 rokov
Ján Galáš	70 rokov

do Galanty

Vlasta Mošovská	60 rokov

do Martina

Milada Záthurecká	55 rokov

do Břeclavi (ČR)

Ján Zemanec	75 rokov

Kroniku pripravila Zuzana Ježová

Zosnulí a pochovaní:

Ľubomír Frno	*8. 06.*	*12. 06.*
Zuzana Lančaričová	*18. 08.*	*21. 08.*

„Pretože ja žijem, aj vy budete žiť!“ (J 14, 19)

Milodary na Evanjelickú ratolesť (máj – august 2026)

Ján Uherčík 20
rod. Uherčíková 20 €
Zuzana Koníková 10 €
Božena Jurikovičová 10 €
rod.Pavla Kintlera 10 €
Marta Sabová 10 €
Michal Bednár 20

rod.Gubáňová 20
rod. Krupalová 20
Miroslav Galáš ml.10
Pavel Hornáček 10
Christián Steinhubel 20
Oľga Štefanáková 10
Miloslav Kľúčik 10

Oľga Ružeková 10
Jana Dudová Ružek 20
Božena Uherčíková 10
Pavol Kľúčik 20
manželia Horňanovci 30
Jozef Sodoma 20

Rozlúčili sme sa s bratom dozorcom Ľubomírom Frnom

V piatok 12. júna sme sa rozlúčili so zborovým dozorcom Ľubomírom Frnom, vyslúžilým presbyterom, kurátorom a členom hospodárskeho výboru, ktorý nás v tichosti opustil 8. júna 2026 vo veku 73 rokov. Po kázni sestry farárky sa prihovoril aj Pavel Kollár, senior Bratislavského seniorátu ECAV na Slovensku.

Náš Pán si povolal nášho spolubrata Ľubomíra. Lúčime sa s ním. Lúčime sa s vyznaním, že jeho život niesol Boh na svojej ruke, že náš Boh sám niesol jeho život svojou milosťou.

Lúčime sa v presvedčení, že náš spolubrat Ľubomír dobre vedel o tom, kým a čím je nesený na ceste svojich dní a kto mú dáva silu k jeho životnej ceste.

On na toto poznanie odpovedal a odpovedal tak, že sám prijal povolanie k životu služby. Takto dnes možno mnohí z nás, ohliadnuc sa v túto chvíľu späť, vidia jeho životné putovanie.

Akoby si náš spolubrat povedal: Ak Boh nesie mňa na svojej ruke, je to pre mňa povolanie, aby som aj ja niesol. A tak aj on niesol, niesol svojou službou tam, kde to bolo potrebné – vo svojej rodine a rovnako niesol svojou službou aj spoločenstvo evanjelického cirkevného zboru v Modre-Kráľovej.

Osobne som ho spoznal pred pár rokmi pri uvádzaní do služby zborového dozorcu v tomto chráme. Poznal som ho ako veľmi skromného tichého muža, muža pre mňa s autoritou vyplývajúcou z jeho dlhoročnej služby medzi vami ako presbytera, kurátora a napokon dozorcu cirkevného zboru.

Dnes, vo chvíli, keď sa s ním lúčime, dovoľte mi v mene mojom ako aj v mene sestry seniorálnej dozorkyne vyjadriť hlbokú úctu a vďaku k jeho životnej ceste naplnenej službou.

Zároveň vyjadrujeme úprimnú sústrasť pozostalej rodine s prianím Božej blízkosti, potešenia a posilnenia v dnešný deň i v dni budúce.

Lúčime sa s ním v presvedčení, že náš Boh, ktorý ho v jeho živote niesol na svojej ruke, nesie ho ďalej na iné miesto bližšie k sebe.

Veď náš Boh je naša spása a Hospodin Pán má východisko zo smrti.

Lúčime sa v nádeji na večnosť darovanej nám v láske Božieho Syna, nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista – lúčime sa v slovách vyznania: *„Nech je deň čo deň požehnaný Pán, ktorý nás nesie. Boh je naša spása. Boh je nám Bohom záchrany a Hospodin, Pán, má východisko zo smrti“ (Ž 68, 20).*

Za dobrým Kraľovanom Ľubošom Frnom

Ľuboš
bol si náš dolnokončan
vyučený zručný stolár,
nerád si zabíjal čas
len tak podaromnici,
malo svoj význam všetko,
čo si do rúk „chytil“,
starostlivý, dumal si
pri dyme svojej cigarety,
bol si i vinár,
stretával som Ťa
so špricnou v Dolnej Zahumenici,
osirelo tu v chráme
Tvoje dozorcovské miesto na
lavici,
dnes do večnosti odchádzaš,
keď rozvoniava rozkvitnutá
lipa pred Tvojím domom
na ulici...
Zbohom Ľuboš,
česť Tvojej pamiatke!!!

Jozet Trtol
12. júna 2026

LIST – vyjadrenie k veci prerokovávanej na pôde CZ Lubina dňa 14. júla 2026

V utorok 14. júla sa štyria zástupcovia nášho cirkevného zboru zúčastnili na stretnutí členov nášho partnerského cirkevného zboru v Lubine s vedúcimi predstaviteľmi cirkvi – s biskupom Západného dištriktu Jánom Hroboňom a seniorom Považského seniorátu Jánom Ochodnickým. Témou bol ďalší osud cirkevného zboru a sestry farárky Evy Juríkovej, ktorej bola zrušená voľba pre neplatenie cirkevného zboru do Fondu finančného zabezpečenia (FFZ) a ktorá po 31 rokoch obetavej služby v Lubine bola vymenovaná za námestnú farárku. Členovia lubinského cirkevného zboru jednotne vyjadrili nesúhlas s postupom cirkevnej vrchnosti a so zrušením voľby ich sestry farárky, ktorú teraz biskup môže presunúť inde bez ohľadu na vôľu cirkevného zboru. V diskusii odznel aj list MUDr. Viery Žarnovickej, ktorý prinášame v plnom znení a so súhlasom autorky, veď ide o aktuálnu tému, ktorá sa týka aj nášho cirkevného zboru, v ktorom pre neplatenie do FFZ zrušili právoplatnú voľbu aj našej sestre farárke.

Vzhľadom na to, že sa nemôžem osobne zúčastniť na vašom zasadnutí, posielam nasledujúce stanovisko.

Došlo k bezprecedentnému aktu zrušenia právoplatnej zmluvy medzi CZ ECAV Lubina a jeho zvolenou farárkou ThDr. Evou Juríkovou. Keďže sme evanjelici augsburského vyznania, našich zborových farárov si do svojich cirkevných zborov volíme. Naším vieroučným fundamentom je Božie slovo, vykladané v duchu Symbolických kníh (ako hovorieval môj praprastarý otec ThDr. J. M. Hurban „Symbolá“). Podľa Symbolických kníh „Voľba farára je nijakou ľudskou mocou neulúpiteľná“. Je pre mňa neakceptovateľné, že niekto tretí vstupuje do zmluvného vzťahu dvoch strán. Ďalej – každý právny systém musí v sebe obsahovať nevyhnutnosť predvídateľnosti práva a tiež musí platiť zásada „nullum crimen sine lege“, čiže žiadny trest bez zákona. O tom, či CZ pošle niekam nejakú platbu, rozhoduje konvent CZ, prípadne presbyterstvo CZ, nie zborový farár. Trestať farára za niečo, čo nespáchal ani za to nenesie žiadnu zodpovednosť, je právny nonsens. Žiadna organizácia pôsobiaca na území SR nesmie mať svoj vnútorný poriadok v rozpore so zákonmi SR, čo koniec-koncov konštatoval už aj Ústavný súd SR. V opačnom prípade by mohlo ísť o tzv. organizované bezprávie, ktoré bolo typické pre totalitné režimy v 20. storočí. Podmieňovať pracovné miesto zaplatením nejakej sumy by mohlo byť považované za hrubý nátlak a vydieranie, čo je podľa zákona v SR trestné a takto dotknutí farári by sa mohli obrátiť na príslušné OČTK[1]. Označovať takéto CZ za „politických neplatičov“ a za „odboj“ je pre mňa neakceptovateľné. Biskup má slúžiť, nie rozkazovať. Článok 28 Augsburského vyznania nám umožňuje neposlúchať takých biskupov, ktorí sa vo vierouke mýlia a nariaďujú veci v rozpore s Písmom Svätým („Sola Scriptura“). Ďalším problémom je retroaktivita príslušných právnych predpisov prijatých Synodou, ktorá je v právnom štáte neprípustná.

Malá historická vsuvka: po bitke na Bielej hore a sťatí českých pánov (medzi nimi bol aj Slovák MUDr. Ján Jesenius) bolo z Českého kráľovstva vyhnaných 300 protestantských rodov, doslova elita českého národa. Boli to ľudia, ktorí sa nedali kúpiť ani zlomiť („koho dar nezvedie, hrozba neskloní“), pevne stáli za svojou evanjelickou vierou a nedali si ju vziať. Utekali len s Bibliou a spevníkom, ratovali si holý život. Mnohí z nich sa usadili hneď za hranicou na území vtedajšieho Uhorska. Ľudia, ktorí tu dnes sedia, sú ich potomkovia. Majú v sebe krv ľudí, ktorí nikdy svoju vieru nezapreli a nezradili, žili ťažký život v drsných prírodných podmienkach. Svoju statočnosť ukázali aj v II. svetovej vojne počas SNP v boji proti nemeckým nacistom a ich slovenským gardistickým prisluhovačom.

Medzi ich farármi boli aj moji predkovia. Týchto ľudí nezlomíte ani neohnete. To je protestantská mentalita, tak diametrálne odlišná od mentality katolíckej. Nezavádzajte hierarchiu a katolícky systém do našej cirkvi, ste povinní dodržiavať našu vierouku, prisahali ste na to pri ordinácii – ja to veľmi dobre viem, moji predkovia boli farári v našej cirkvi 300 rokov. My evanjelici a. v. sme zvyknutí na prenasledovanie a útlak. Keď vrchnosť evanjelickej cirkvi (vtedy silno zmaďarizovaná) prenasledovala môjho prapradeda ThDr. J. M. Hurbana, bol to práve cirkevný zbor v Hlbokom, ktorý ho celý život držal a poskytoval mu oporu morálnu aj materiálnu. Pretože cirkev tvoria cirkevné zbory, nie hodnostári! Definície CZ typu 150 členov, dvojité členstvo etc. sú v rozpore s Písmom a našou vieroukou!

Preto žiadam, aby sestra farárka ThDr. Eva Juríková ostala na svojom mieste z v o l e n e j farárky v súlade s právoplatnou zmluvou, ktorú s ňou uzavrel CZ ECAV Lubina.

Ako povedal ThDr. Martin Luther vo Wormse: „Tu stojím, inak nemôžem, tak mi Pán Boh pomáhaj. Dajte mi argumenty z Písma Svätého.“

MUDr. Viera Žarnovická
kardioanesteziologička NÚSCH, a. s., Bratislava,
prapravnučka ThDr. J. M. Hurbana a Dr. J. L. Holubyho
(aj ich otcovia boli ev. a.v. farári – CZ Hlboké,
CZ Zemianske Podhradie),
pravnučka ev. a. v. farára Júliusa Žarnovického
a vnučka ev. a. v. farára Milana Žarnovického
(obaja CZ Pezinok)

[1] OČTK – orgány činné v trestnom konaní

Deň v Jurkovičovej škole

V priestoroch evanjelického kostola a bývalej evanjelickej školy v Modre-Kráľovej sa 28. júna uskutočnilo kultúrno-vzdelávacie podujatie „Deň v Jurkovičovej škole“, ktoré spojilo históriu, architektúru, umenie a duchovné dedičstvo miestnej evanjelickej komunity.

Podujatie organizovalo Občianske združenie Poľné ľalie v spolupráci s naším cirkevným zborom. Názov podujatia odkazoval na budovu bývalej evanjelickej školy vedľa fary, ktorá bola počas pôsobenia farára Vladimíra Jurkoviča v roku 1934 prestavaná. Z jeho iniciatívy bola škola rozšírená o poschodie, ktoré slúžilo ako kultúrny dom pre obyvateľov Kráľovej, kde sa konali spoločenské podujatia vrátane divadelných predstavení.

Keďže bratom farára Vladimíra Jurkoviča bol významný slovenský architekt Dušan Jurkovič, nemožno vylúčiť jeho možnú odbornú spoluúčasť pri prestavbe školy. Súčasťou projektu „Jurkovičova škola“ je preto aj výskum možných väzieb architekta Dušana Jurkoviča nielen na objekt prestavanej školy, ale aj na novú krstiteľnicu z roku 1936 v našom chráme. Jej štvorramenný kríž na poklope predstavuje charakteristický Jurkovičov motív, ktorý nachádzame aj na viacerých cintorínoch a pamätníkoch vytvorených podľa jeho návrhov.

Odbornú časť podujatia „Deň v Jurkovičovej škole“ tvorila prednáška Dr. Petra Szalaya z Historického ústavu Slovenskej akadémie vied a Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave na tému „Dušan Jurkovič – humanistický architekt Masarykovej liberálnej demokracie“. Prednáška priblížila osobnosť a tvorbu architekta v širších historických a kultúrnych súvislostiach.

Súčasťou programu bola aj vernisáž výstavy „Zo Štefánikovho kraja“ v priestoroch bývalej školy, na ktorej svoje umelecké diela predstavili ich autori – prof. Janka Krivošová a akademický sochár Viliam Loviška. Výstava prostredníctvom obrazov a busty generála Milana Rastislava Štefánika pripomína významnú osobnosť našich dejín a zároveň spája umeleckú tvorbu s odkazom kultúrneho a duchovného dedičstva.

„Deň v Jurkovičovej škole“ bol nielen pripomenutím významných osobností našej minulosti, ale aj pozvaním k ďalšiemu objavovaniu kultúrneho a duchovného dedičstva Kráľovej. Tešíme sa na pokračovanie projektu, ktorého súčasťou nie je iba plánovaná sanácia školy, ale aj obnova „Jurkovičovej“ krstiteľnice pri príležitosti 90. výročia jej posvätenia v tomto roku.

Ďakujeme všetkým hosťom, prednášajúcim, umelcom i návštevníkom, ktorí svojou účasťou prispeli k vydarenému priebehu podujatia. Osobitne ďakujeme akad. sochárovi Viliamovi Loviškovi za jeho vzácny dar pre nás – za bustu generála M. R. Štefánika. Ďakujeme Lýdii Cibulovej za hudobné vstupy, ktoré sprevádzali hovorené slovo a sestrám presbyterkám za prípravu občerstvenia. Ďakujeme tiež mestu Modra za udelenie dotácie na projekt umelecko-remeselnej obnovy Jurkovičovej krstiteľnice. Predovšetkým však ďakujeme REVII – Malokarpatskej komunitnej nadácii, vďaka ktorej sa projekt „Jurkovičova škola“ môže v tomto roku uskutočňovať.

Sidonia Horňanová

Výlet

Sobota 27. júna 2026 bola pre našu rodinu výnimočná. Sme vďační a šťastní, že sme sa mohli zúčastniť na výlete pre deti a dorast, ktorý organizovala pani farárka. Na výlete sme navštívili Jaskyňu Driny, ktorá sa nachádza v Malých Karpatoch. Počas prehliadky sme obdivovali krásnu kvapľovú výzdobu. Dozvedeli sme sa veľa zaujímavostí o vzniku jaskyne. V jaskyni bolo príjemne chladno a všetkým sa veľmi páčila jej tajomná atmosféra. Dokonca sme sa na malý okamih ocitli aj v absolútnej tme.

Po návšteve jaskyne sme sa vybrali na prechádzku do Hlbočianskej doliny pri Smoleniciach. Cestou sme obdivovali krásnu prírodu, vysoké a mohutné stromy. V doline bolo tiež príjemne chladno napriek vysokým teplotám. Bohaté koruny stromov nás pred horúčavou chránili.

Krátku prestávku sme si spravili pri kaplnke v lese, spoločne sme sa pomodlili a porozprávali. Prišli sme aj k malému vodopádu, ale ten bol kvôli extrémnym horúčavám vyschnutý. Dolinou sme prišli až do dediny, kde nás v reštaurácii čakal výborný obed a skvelá studená limonáda. Bol to naozaj nezabudnuteľný deň. Odniesli sme si veľa krásnych zážitkov. Už teraz sa tešíme na ďalšie spoločné stretnutia nielen v prírode.

Ďakujeme!!!

rodina Kopecká
z Častej

Vzácna návšteva

V stredu 8. júla sme na pôde nášho cirkevného zboru privítali vzácnu návštevu – pána profesora Fedora Malíka.

Kraľovanom ho netreba zvlášť predstavovať. S pani farárkou, kurátormi a presbytermi sa stretli v zborovej miestnosti na fare. Pán profesor bol zvedavý na históriu nášho cirkevného zboru a tiež na cirkevné vinohrady. Nakoniec sa všetci presunuli do farskej pivnice na malú koštovku a hodnotenie cirkevných vín. Pán profesor nám navrhol, aby sme do súťaže vín na tohtoročnom modranskom vinobraní prihlásili aj dve vzorky zo „spovedného“ vína z našej farskej pivnice.

Ovečka Božia

ČASOPIS DETÍ CIRKEVNÉHO ZBORU
ECAV V MODRE – KRÁĽOVEJ

Ježiš miluje všetky deti

Milé Kraľovančatá,

v evanjeliu podľa Marka v 10. kapitole 13 – 16 verši je jeden krásny príbeh. Píše sa v ňom, že Ježiš je priateľ všetkých detí. Áno, Ježiš je aj tvojím priateľom a miluje aj teba.
V príbehu sa hovorí, ako rodičia prinášali svoje deti k Ježišovi, aby sa ich dotýkal. Rodičia chceli, aby Ježiš požehnal ich deti. Ako to dnes v mene Pána Ježiša robí aj naša pani farárka. Rodičia chceli, aby sa ich deťom darilo a aby sa im nič zlé nestalo. Každý jeden rodič chce, aby bolo jeho dieťa chránené Božím požehnaním. Bolo to od rodičov veľmi pekné, že priviedli svoje deti k Pánovi Ježišovi...
A ja by som si želala, aby aj dnes prichádzali medzi nás deti a aby prijali Boží dar lásky. Aby sme sa spoločne učili o Pánovi Ježišovi. Nebolo by to krásne?
A viete, čo sa stalo ďalej? Učeníkom sa nepáčilo, že rodičia prichádzali s deťmi a nechceli ich pustiť k Ježišovi.
Keď to Ježiš zbadal, povedal učeníkom, aby deti k Nemu pustili a nebránili im.
Veď aj deti potrebujú Božiu prítomnosť a lásku. Pán Ježiš sa na svojich učeníkov dokonca nahneval a povedal im: ,,Dovoľte deťom prichádzať ku mne a nebráňte im, lebo takých je kráľovstvo Božie.“
Dokonca bral deti do náručia, kládol na ne ruky a požehnával ich.

Z tohto biblického príbehu sme sa dozvedeli, že Pán Ježiš má deti rád a že je ich priateľom. Aj dnes to chce Pán Ježiš urobiť – chce požehnať deti – stačí k Nemu „len“ prísť!

Vaša Ovečka

Týmto pozývame deti na naše spoločné stretnutia, ktoré mávame pravidelne každú nedeľu o 15.00 h na fare. Na detskej besiedke si spolu porozprávame jeden biblický príbeh, zahráme si kvíz, niečo pekné si spolu vyrobíme a prežijeme spolu požehnané popoludnie. Tak neváhajte a príďte medzi nás!

Dovoľme našim deťom, aby prichádzali k Pánovi Ježišovi. On je priateľ detí.

Puzzle si vyfarbi a doplň výroky!
Na doplnenie: **1. počúva** **2. pomáha druhým** **3. delí sa** **4. je milý**

Buď dobrým priateľom ako Pán Ježiš:
Dobrý priateľ....._____
Dobrý priateľ....._____
Dobrý priateľ....._____
Dobrý priateľ....._____

Milan Rúfus
Modlitba za deti tretieho tisícročia

Čo budeš ďalej, Bože, robiť
s mláďatami nie už Tvojej doby?
Podržíš ruku nad nimi?
Nedovoľ blúdiacemu času,
aby ich obral o ich krásu
a prestali byť šťastnými.
Aby im vzal ich melódiu
a trávil studne, z ktorých pijú,
a pustošil im srdiečka.

Voda, čo nikdy nezamŕza,
tá najsvätejšia voda – slza,
im nesmie padať spod viečka.
Rob všetko, čo len môžeš robiť,
aby si deti chorej doby
uchránil, Bože, od zlého.
Ostaň ich chrániť pri kolíske.
A nechaj čistým, čo je čisté.
Zomreli by sme bez neho.

Hudobné umenie v chráme a v lese

V nedeľu popoludní 16. augusta 2026 sa uskutočnilo prvé podujatie projektu „Hudobné umenie v chráme a v lese“. V našom kostole zneli tóny starej hudby hranej na starých hudobných nástrojoch v podaní zoskupenia Ensemble Thesaurus Musicum s programom L'Anima del Barocco.
Súbor Ensemble Thesaurus Musicum vznikol v roku 2015. Svojou interpretáciou sa zameriava na komornú vokálnu a inštrumentálnu hudbu 16. – 18. storočia európskej proveniencie. Snažia sa tiež oživovať skladby z územia dnešného Slovenska. Súbor sa predstavil na mnohých významných podujatiach nielen na Slovensku, ale tiež v Čechách, Rakúsku a Maďarsku. Hudobníci sa zaoberajú historicky poučenou interpretáciou na kópiách originálov historických nástrojov.
V zostave Andrea Pietrová – spev, Karolína Klačanská – husle, Sándor Szászvárosi (HU) – viola da gamba a brokové violončelo a Michal Hottmar – teorbe a baroková gitara nám sprostredkovali neobvyklý zážitok z nepoznanej hudby a z neznámych starých hudobných nástrojov. *(red.)*

BRATISLAVSKÝ KRAJ

Koncert sa realizoval s finančnou podporou Bratislavského samosprávneho kraja, ktorý OZ „Poľné ľalie“ v Modre-Kráľovej udelil dotáciu na projekt „Hudobné umenie v chráme a v lese“.

Slovo v poézii a službe

V nedeľu 23. augusta podvečer sa v rámci projektu Jurkovičova škola uskutočnilo ďalšie podujatie pod názvom ***Slovo v poézii a službe***, ktorým sme si pripomenuli 75. výročie ordinácie žien za farárky v cirkvi u nás. Slovo ordinácia pochádza z latinčiny *ordinatio* a znamená ustanovenie, uvedenie do cirkevného úradu. Pri tejto príležitosti sme si spomenuli na prvú ženu ordinovanú za farárku u nás Darinu Bancíkovú.
Na samom začiatku bola prednesená báseň *Pocta Darine Bancíkovej* od Jozefa Trtola. Súčasťou podujatia bolo premietanie dokumentárneho filmu o Darine Bancíkovej z cyklu Profily (1994) a biblická prednáška sestry farárky o duchovnej službe žien v cirkvi doplnená poéziou Jozefa Trtola v prednese Jozefa Šimečka.
Darina Bancíková bola ordinovaná za farárku v Tisovci 15. júla 1951. Ordinácii prvej ženy predchádzal spor medzi evanjelickými duchovnými, ktorí sa rozdelili na dva tábory. V dôsledku tohto rozdelenia sa v ten istý deň uskutočnili dve ordinácie – jedna v Tisovci, kde bola ordinovaná Darina Bancíková, a druhá v Bratislave, kde boli ordinovaní duchovní, ktorí s ordináciou ženy nesúhlasili.
Pred ordináciou prvej ženy za farárku bol v roku 1951 schválený „Štatút o ordinovaní žien a ich ustanovovaní do kňazskej služby“, ktorý však ženy v duchovnej službe úplne nezrovnoprávňoval s mužmi. K úplnému zrovnoprávneniu ordinovaných žien a mužov došlo až v roku 1970.
Darina Bancíková pôsobila ako kaplánka a farárka v Liptovskom Mikuláši, Starej Turej, Lučenci, Dolných Salibách a Drienove. V roku 1962 ju zatkla Štátna bezpečnosť, bola odsúdená vo vykonštruovanom procese a dostala aj zákaz duchovnej činnosti. Po získaní štátneho súhlasu pôsobila vo Veľkom Lome, kde zostala až do odchodu do dôchodku.
Ako „hlavná zbraň” sa v cirkvi proti ženám používali (a v niektorých cirkvách dodnes používajú) slová apoštola Pavla z 1K 14, 33 – 35: *„ ...ženy nech mlčia, lebo sa im nedovoľuje hovoriť... Ak sa však chcú niečomu naučiť, nech sa doma spýtajú vlastných mužov, lebo je neslušné, keď žena hovorí v cirkevnom zhromaždení.“* Sestra farárka vo svojej prednáške objasnila, že Pavlov výrok je praktickým usmernením pre cirkev v Korinte, nie však univerzálnym zákazom verejného vystupovania žien. Veď na inom mieste apoštol napísal, že ženy prorokujú a sa modlia verejne v zhromaždení. Ženy v Korinte, ktoré v tom čase boli menej vzdelané ako muži, svojimi otázkami prerušovali bohoslužbu a narušovali jej priebeh, preto apoštol napísal do cirkevného zboru v Korinte usmernenie, aby ženy boli ticho v zhromaždení.
Po podujatí Slovo v poézii a službe boli prítomní pozvaní na občerstvenie a rozhovory. Mohli si tiež pozrieť výstavu v škole vedľa fary v rámci projektu Jurkovičova škola. *(red.)*

MODRA

Ďakujeme mestu Modra za dotácie na projekty:
„Celoročná návštevná služba pre seniorov“ a „Umelecko-kultúrne podujatie v Zelenom lese“ – za podporu vernisáže výstavy z tvorby Jozefa Bergera.

Jubilujúci diamantoví a zlatí konfirmandi – 14. júna 2026

Pozdrav od nášho nemeckého partnera Gerharda Schiefersteina, ktorý sestru farárku pozval na návštevu.

Vinohradnícky kraj Saale-Unstrut, kde žijú naši nemeckí partneri.

Telefonický kontakt na sestru farárku: 0903 957 440
Príspevky do časopisu alebo prípadné pripomienky posielajte elektronicky na adresu: shornanova@gmail.com

Evanjelická ratolesť s prílohami pre mládež a deti, vydáva Cirkevný zbor ECAV v Modre-Kráľovej
IČO: 34006800
Periodicita: štvrťročník, dátum vydania: august 2026, č. 3, ročník 30
Adresa redakcie: Evanjelický a. v. farský úrad, Národná ul. 27, 900 01 Modra-Kráľová
Šéfredaktorka a grafická úprava: Ing. Božena Uherčíková
Redakčná rada: doc. ThDr. Sidonia Horňanová, PhD., Zuzana Ježová, MUDr. Janka Juranová, Ing. Jana Valachová
Časopis sa distribuuje zadarmo EV 3630/09 ISNN: 133 9 – 052X